

משפחה

ה שבועון לבית היהודי

שיטת הראב"ד

יינה של תורה

היין הצ'יליאני
האגדי שנטש
קריירה משגשגת
והפך לאברך
בטבריה: יצחק פולק
בראיון משכר

משכחה ומשכחה

לגור בתוך ציור: כך
הפכו בתי שכונות
ה'בוכרים', 'בית
ישראל' ו'זכרון
משה' לאטרקציות
תיירותיות | מסע

הסערה שמטלטלת את מערכת הכשרות היוקרתית: ראב"ד 'העדה
החרדית' מרן הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א מגולל במפגש
נדיר את תולדות המשבר ופוסק: 'אכלו עניים וישבעו' | בלעדי

למרות הכל

לבוש בגדי ליצן חוזר
ר' שלמה קופינסקי
לצומת שבו נהג בנו,
ר' אריה קופינסקי
ה"ד, לחלק סוכריות
מפגש מרגש

כסף שחור

התסכול של ה'משולחים', התיאבון של
ה'דרייברים' וחוסר האונים של הגבירים: אהרן
גרנות עשה לילה עצוב ואפוף גילויים בבור-פארק
תחתית, בירת השנור של אמריקה | הצצה בלעדית

לא פחות מאלף אריה ארליך ושמעון ברייטקופף מציגים: המדריך המלא לת"תניק המתחיל

דברים קשים כגידיו. מרן הגר"מ
שטרנבוך במשחטת העופות, השבוע

סערה בצומת

ארגזי העופות שהונחו על שולחנו של הראב"ד, מרן הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך, נפתחו ונבדקו אחד-אחד - אך דעתו של הראב"ד לא נחה: הוא ביקש להביא ארגז נוסף | אט אט התבהרו הספקות שהתעוררו בהזרקה הניתנת לעופות ביומם האחד-עשר | 'משפחה' הורשה להשתתף בדיון הפנימי שערכה 'העדה החרדית', נכח בביקורת שערך הראב"ד, ושמע מפי הראב"ד את האמת שמאחורי מלחמת הגרסאות המתחוללת על מקור הסערה

אליעזר שולמן והרב אליהו גוט
צילום: ליאור מזרחי

אמצע הדיון ההלכתי על אודות אחד ממשוה עשר הגידין של התרנגול, כאשר שני רבני משחטת 'גלאט עוף' אשר נמצאת תחת כשרות בד"צ העדה החרדית - הג"ר חיים יוסף בלוי יושב מולו והג"ר בן ציון באייער לצדו - הרים לפתע ראב"ד העדה החרדית, מרן הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך, את עיניו, ונעץ מבט ערני בפניו של הרב יוסף גלבר - ראש מערך

ב

הבודקים ב'ועד השחיטה' של הבד"צ.

"וואס זאגסטע" (מה אתה אומר?), פנה אליו.

שקט השתרר בחדר. הדי הדיון הערני גוועו באחת. מימין ומשמאל עמדו רבנים ב'ועד הכשרות' של העדה החרדית' כמו הג"ר לייבל וייס - ראש רבני 'ועד הכשרות' של הבד"צ. הרב גלבר הציג בפניו את העוף לפני המליחה, בשלב שבו ניתן להבחין כי אותם סימנים (שהכניסו את 'ועד השחיטה' ו'ועד הכשרות' של העדה החרדית' לסערה גדולה, כאשר נטען כי החיסונים הניתנים לעופות פוגעים בגידים) - מופיעים רק על גבי הקרום החיצוני של העוף בלבד ולא מגיעים אל הגידים בכלל, ובוודאי שלא פוגעים בהם. הרב גלבר הדגים את שלמותם של כל 16 הגידים והציג את חוות דעתו המקצועית של

מכירת חיסון

לפני שנמשיך הלאה, קצת רקע. בשלושת השבועות האחרונים מצא עצמו 'ועד הכשרות' של ה'עדה החרדית' נתון בעינה של סערה ציבורית שאימה משמעותית על חוסנו של מותג הכשרות שנחשב בין הנאמנים ביותר. והכול בגלל זריקות החיסון.

עופות, כידוע, מקבלים חיסון ביום השנים עשר לחייהם בהוראת הפיקוח הווטרינרי. זה לא בגלל שפעת העופות, אלא כדי למנוע התפשטות של מחלות, שעלולות לחסל לולים שלמים. החיסון ניתן בהזרקה מתחת לעור או לתוך השריר, דבר

הווטרינר המומחה ד"ר פרלמן, הקובע שאין כל נזק לגיד כתוצאה מהזריקה בשוק התרנגול.

הרב גלבר חזר על דבריו האחרונים. הראב"ד, שכל הזמן הזה אחז בידיו חוברת קטנה שעל סעיפיה עבר לפני תחילת הדיון, הקשיב לדבריו של הרב גלבר - ואז עיין ביסודיות בחוברת שבידו. חלפו 2 דקות ארוכות עד שהוא סימן בידו שהוא הבין. הדיון התורני התחדש, הרב גלבר המשיך להסביר ולהבהיר כל פרט, תוך שהוא מבתר עם סכין את צומת הגידין שבתחתית שוק העוף. רבני המשחטה השיבו לשאלות הרבות של הגר"מ שטרנבוך, אשר מדי פעם סימן בידו שהוא רוצה רגע למחשבה ולאחר מכן ביקש מהרב גלבר

כל טענה לגופה. הראב"ד במפגש הסגור, עם הגר"מ בלוי, הרב גלבר ומזכיר הוועדה החרדית של 'משפחה' - הרב אליהו גוט

**ב'ועד השחיטה'
של ה'עדה החרדית'
שינו כיוון, והודיעו
כי כל המעוניין יכול
להגיע אל המשחטה,
בכל עת, ולבדוק את
העופות. במקביל
הוזמנו מורי הוראה
ומו"צים לבוא
ולראות בעיניהם
את העופות לאחר
שחיטתם. היו מי
שהגיעו, אחרים
הודיעו שיגיעו
אך נכון לשעת
כתיבת שורות
אלה, טרם הגיעו**

להמשיך בדבריו. הנוכחים הרשו לעצמם להתערב בשיחה ולהפנות שאלות לראב"ד.

ושב השתרר שקט. נראה היה שהכול ברוח כיוון שעמדתי בסמוך אליו, ניצלתי את ההזדמנות ושאלתי:

■ **הראב"ד מרוצה?**

"הם מסבירים היטב את הדברים".

■ **הראב"ד השתכנע שאין בעיה בעופות?**

שקט מוחלט השתרר בחדר. הראב"ד מחייך קלות ומשיב: "נראה לי שהטוענים נגד כשרות העופות לא מבינים דבר בצומת הגידין או שהם לא ראו את העופות שנשחטים כאן תחת השגחתנו".

■ **ובכל זאת, הראב"ד מבקש לעשות סיוור בכל המשחטה ולראות את הדברים בעיניו?**

הבעה של תמיהה חולפת על פניו של הראב"ד: "הם הסבירו טוב, ללא ספק. עכשיו צריך לראות האם כל ההוראות של ה'בד"צ' אכן מיושמות במשחטה, והמציאות תואמת את ההסברים". עם סיום המשפט הזה אחז הראב"ד בידיו שניים מבני משפחתו שהגיעו יחד איתו, והחל לפסוע אל תוך המשחטה צעד אחר צעד, נושא עימו את משא 91 שנות חייו, לאורך ימים ושנים טובות.

שיכול לגרום לנקב באחד האיברים הפנימיים של העוף, או לגרום שבמקום הזריקה יתפתחו דלקת או קלקול של אבר פנימי באופן עקיף - דברים העלולים להטריף את העוף.

אחד מסוגי הטרפות נמצא בצומת הגידים שברגל העוף. אם גיד אחד מתוך שישה עשר הגידים שברגל העוף התנתק, או אפילו לא התנתק אלא רק נחתך בעוביו יותר מרוב, או התמסס בגלל דלקת - העוף טרף. בדברים אלה נהוג להחמיר מאד בעקבות קביעתו של הרמ"א שאין אנו בקיאים לבדוק בצומת הגידין.

יש כמה מקומות שבהם ניתן להזריק לעוף את החיסון: בשוק, בגב, בין הכנף לצוואר - או בחזה. בכל אחד מהמקומות האלה יש חשש להטרפת העוף: בשוק - יש קרבה לצומת הגידין (ולכן מזריקים בשליש העליון, כאשר המחט מופנית כלפי מעלה), בגב - הקרבה היא לקנה ולוושט, ובחזה - הקרבה היא למעיין (שחור בהם מטריף את העוף, ולכן מזריקים בחלק העליון, שהוא גם עבה יותר). יש לזכור שמדובר באפרוח קטן, בן פחות משבועיים, שכל אבריו עדינים ופגיעים. בכשרויות השונות הונהגו שיטות שונות. ב'עדה החרדית' הזריקו מאז ומתמיד בשוק, בהוראת בעל ה'מנחת יצחק' זצ"ל.

שאר ה'בד"צים' מזריקים בחזה, במקום של עובי הבשר, עם מזריקים בעלי מחט קצרה, כאשר משגיחים מיוחדים מפקחים שלא מזריקים במקומות בעייתיים או בצורה בעייתית מבחינה הלכתית.

לזריקות בשוק אין חשש לפגיעה באיברים פנימיים, אך כאמור - עלולות להגרם בעיות בגידים. מעיקר הדיון, אין חיוב לבדוק בכל עוף את צומת הגידין האם הוא שלם, אבל בעקבות 'רעיונות' הקיימת היום בשל מחלות שונות, בשל האקלים החם ובגין סיבות נוספות - חייבים לבדוק כל עוף בנפרד. יש גם כמה שיטות לביצוע בדיקה זו: ב'עדה החרדית' בודקים את שלמות צומת הגידין על ידי פתיחת הרגל התחתונה (שבין כה נזרקת לפח) ומשיכת הגידין שם, וכך השוק עצמו לא נפגע. בכשרויות אחרות פותחים את השוק עצמו, ולטענתם, כך אפשר גם לגלות אם הגיד נקרע חלקית - דבר שבחלק מהמקרים מטריף את העוף.

כל זה לא חדש, אלא קיים מימים ימימה. אז על מה הסערה?

הרה"ג ר' נחום יברוב מ'שארית ישראל', שידיו רב לו בכשרות שחיטת עופות זה שנים רבות - טען לאחרונה שהיות שהחומר המוזרק לא נספג בשוק, הוא מחלחל לעבר הגידים וגורם להרבה טרפות. בתחילה התגלו בעיות אלו בבדיקה גם ללא פתיחת השוק, כי ראו את הדלקת מבחוץ. אבל שיפור של החומר גרם לכך שהזריקות אמנם לא גורמות לתופעות חיצוניות, אבל לאחר שקורעים את העור שעל הגידים - רואים שיש על הגידים עדיין את החומר של הזריקות.

לטענת הרב יברוב, הוא בדק כמה עופות כאלה. במקרה אחד היו שלוש טריפות מתוך שבע, ובמקרה שני - שתיים עשרה מתוך ארבע עשרה. ולהזכירכם, ב'העדה החרדית' עד כה לא פתחו את השוק ממש כאשר לא היה חשש לדלקת, ואי אפשר לראות את הבעיה.

בתחילת הסערה הודיעו ב'עדה החרדית' כי

של הסערה, בה הביע אמון מלא בוועד השחיטה ואמר כי אין כל בעיה בעופות.

בדיקה מאוחרת

הגר"מ שטרנבוך לא התייחס לשאלה שהצגנו לו - מדוע בשיאה של הסערה לא נשמע קולו. חלק מתלמידיו טוענים כי הסיבה נעוצה בכך שבתחילת הסערה בדק את הדברים יחד עם דיני הבד"צ הנוספים והשתכנע שהכול כשורה. לאחר מכן פנה לעיסוקיו התורניים הרבים, הכוללים מסירת שיעורים בכולל ובישיבה שבראשם הוא עומד לצד מענה לשאלות הלכתיות אשר מגיעות אליו מהעולם כולו.

רק בעיצומו של השבוע השני לסערה, נחשף הראב"ד למתרחש, ואז החל ללמוד את הטענות המושמעות כנגד 'ועד השחיטה'. ביום ראשון השבוע הוא הגיע אל המשחטה במטרה לקבל תשובות ברורות לשאלות שהועלו לצד עוד כמה שאלות שהתעוררו אצלו בנושא.

לדברי התלמידים, לכאורה, יש סימוכין. ביום ראשון השבוע, כאשר הראב"ד התישב עם רבני המשחטה, הוא הוציא מכיסו חוברת שבה רוכזו כל הטענות, ועבר על כל אחד מהסעיפים שבה ביסודיות. על חלק מהם הוא הוסיף הערות בצד לבדיקתו. אם היה משהו שחשב שרבני המשחטה יופתעו - הוא עמד חיש מהר על טעותו. החוברת מבחינת אנשי 'ועד השחיטה' היתה הדבר הטוב ביותר למעמד.

שני ארגוני עופות, שנבחרו באקראי, הוכנסו אל החדר שבו ישב הראב"ד. האחד הכיל עופות שנמלחו והשני - כאלה שעדיין לא נמלחו. סעיף אחר סעיף שכתב הגר"נ יברוב פורק לגורמים, בערך בקצב שבו פורק העור מהשוקיים על ידי הרב גלבר שעם הסכין החדה והממורטת שאחז בידיו, פירק את השכבות השונות ואת הגידים אחד לאחד, תוך שהוא מסביר כל פרט ופרט להגר"מ שטרנבוך.

וכך כתב הגר"נ יברוב, כפי שהגר"מ שטרנבוך הקריא: "ואפרט כמה סוגי טריפות שאין ספק שנעשו קודם שחיטה שראו אותם תלמידי חכמים. א. נמצאו גידים קרועים, אשר ראש הגיד היה עטוף באותו חומר של ההזרקה, ונמשך כמו חוט, ואם כן - בוודאי נקרע קודם שחיטה.

ב. כשקילפתי את החומר מעל הגיד החיצון, נקלף עמו כל עובי הגיד ונשאר גיד דק כניילון.

ג. נמצאו גידים שחורים כזפת.

ד. נמצאו גידים קרועים ומסולסלים, וגם ראש הקריעה לא היה חתוך ישר, אלא בזיגוג, שכידוע שזה סימן שנקע מחיים.

ה. נמצאו גידים שנתמסמו, וכאשר שפשפו אותם בין האצבעות נימוחו בין האצבעות ועוד ועוד סוגי טריפות שברור שנעשו מחיים."

הרב גלבר בתגובה פתח עופות כדרישת הראב"ד, הציג את כל 16 הגידים, האחד אחרי השני, כולם נמצאו שלמים כמו שצריך. "למהדרין", אמר הגר"מ שטרנבוך, וביקש לפתוח עוף אחר. גם בו הכול נמצא למהדרין. אגב, העופות שנפתחו סומנו לצורך העניין כטריפות, כיוון שיצאו מהמסלול הסטנדרטי, שהוא תנאי בל יעבור לקבלת אישור הכשרות על ידי הבדקים.

למעשה, כשהורידו את העור החיצוני, על אחד

כל דיכפין - ייתי וייוכח. הראב"ד בשיחה עם סופר 'משפחה' אליעזר שלמן

זריקה וקוץ בה. משחטת 'גלאט עוף', השבוע

שקט מוחלט השתרר בחדר הראב"ד מחיין קלות ומשיב: "נראה לי שהטוענים נגד כשרות העופות לא מבינים דבר בצומת הגידין או שהם לא ראו את העופות שנשחטים כאן תחת השגחתנו"

הנושא הונח על שולחנם של רבני ה'עדה החרדית', שאף ביקשו מהרב יברוב להסביר להם את הבעיה. רבני 'ועד השחיטה' טענו שהנתונים לא נכונים, ובדיקה שנעשתה בפני בית הדין בכמה עופות שנשחטו במקום הראתה שהחשש אינו מוצדק.

אלא שכל שחלפו הימים, התברר לראשי 'ועד הכשרות' של ה'עדה החרדית', כי הם נמצאים בבעיה אמיתית. בחסידות אמשינוב פורסמה הוראה שאין לאכול יותר עופות בכל צורה שהיא בכשרות 'העדה החרדית'. גם הגאון רבי צבי שרייבר, מרבני חסידות באיאן, נמנע באחת החתונות, שנערכה באולם שמחות בירושלים, לאכול מהעופות. זאת בנוסף לשיבויות ולמוסדות שהודיעו כי בגלל המהומה שנוצרה הם נמנעים מלהכניס את עופות ה'עדה החרדית' עד לבירור הדברים.

ב'ועד השחיטה' של ה'עדה החרדית' שינו כיוון, והודיעו כי כל המעוניין יכול להגיע אל המשחטה, בכל עת, ולבדוק את העופות. במקביל הוזמנו מורי הוראה ומו"צים לבוא ולראות בעיניהם את העופות לאחר שחיתם. היו מי שהגיעו, אחרים הודיעו שיגיעו אך נכון לשעת כתיבת שורות אלה, טרם הגיעו.

בכל המהומה הזאת, לא נשמע קולו של ראב"ד ה'עדה החרדית', מרן הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך, למעט התייחסות קצרה בימים הראשונים

לא שינינו דבר. מון הגר"מ שטרנבוך עם הגר"ח בלוי, בסיוור במשה

סערה בצלחת עוף. מפעל העופות בעין הסערה

רק בעיצומו של השבוע השני לסערה, נחשף הראב"ד למתרחש, ואז החל ללמוד את הטענות המושמעות כנגד 'ועד השחיטה'. ביום ראשון השבוע הוא הגיע אל המשחטה במטרה לקבל תשובות ברורות לשאלות שהועלו לצד עוד כמה שאלות שהתעוררו אצלו בנושא

ללא פקפוק. מכתב הראב"ד

רגיל, וגם כך הרבה יותר קל לדלג על התהליך. לכן, בהרבה מקומות מוציאים את החומר מהקירור 24 שעות לפני תחילת ההזרקה, בתקווה שהוא יפסיר קצת. במקרה הטוב ביותר הוא יוכל להגיע ל-25 מעלות, טמפרטורת החדר בלולים, עדיין עשר מעלות מתחת לטמפרטורה המומלצת.

"כאשר החיסון אינו בטמפרטורה הנכונה, מצטבר לו החומר בשוק, וכך נוצרת לכאורה הבעיה, שראינו כאן שזה רק על הקרום החיצוני ולא מגיע לגידים בכלל. הרב ירוב טוען שיש פגיעה בגידין. הנה, הראנו שאין שינוי במראה בשר בעוף ואין כלל פגיעה בגידין שכן חומר הזריקות אינו מגיע עד לשם".

■ **ומדוע אתם מזריקים דווקא באזור הזה של רגל העוף? מתעניין הראב"ד.**

"אלה ההוראות של משרד הבריאות, להזריק בשליש העליון של השוק", משיב הרב גלבר. "לאחר ההזרקה, החומר נוזל כלפי מטה, לכיוון של צומת הגידין".

למעשה מתברר שבשלושת השבועות האחרונים התחילו לחתוך גם את העור של השוק בחתך עדין לאורך, כך שניתן לראות את מה קורה בשוק עצמו.

■ **ומה עושים כאשר רואים חומר על השוק? מבקש הראב"ד להבין.**

"על פי הוראות חברי הבד"צ - העוף מוצא מה'ליין', ונבדק בצורה פרטנית על השולחן. אנו בודקים האם החומר מגיע מתחת ל'אצבע' מעל למפרק (2.4 ס"מ). ב'עדה' מוחמרים כשיעור החזון-איש). אם הוא מגיע - העוף נטרף", משיב הרב גלבר, ומוסיף: "למרות שכמעט כל הפוסקים סבורים שזה לא נקרא 'שינוי' או 'יעושת' בבשר העוף והם מכשירים את העופות. אי אפשר להגיד שהחיסון פוגע בגיד".

עוד עוף מונח לפני הגר"מ שטרנבוך. גם עליו יש את הכתם של החיסון. שוב נבדק צומת הגידין. הראב"ד ממשש את גידי העוף שנחשפים אחד לאחד על ידי הרב גלבר. "כאן יש הטיה של הגיד", אומר הרב גלבר, "אך זאת הטיה טבעית, שקיימת

השוקיים (הזריקה ניתנת רק בשוק אחד) נמצא ריכוז של חומר שיצר סוג של כתם.

"הנה, אלה שיריים של החיסון", הסביר הרב גלבר.

"ומה פשר הכתם? מה הוא גורם?" ביקש הראב"ד להבין.

הרב גלבר הסתער עם הסכין על העוף. הוא גירד בזחירות רבע שכבה דקה, כמין קרום העוטף את השוק כולו מתחת לעור. ביחד עם הקרום ירד גם החומר, והנה נתגלה השוק במלא הדרו, נקי לגמרי מכתמים וחומרים. יתירה מכך, הרב גלבר גם טרח להוריד את אותו קרום בדיוק גם מהרגל המקבילה. "עכשיו תגידו באיזה שוק ניתנה הזריקה?" אתגר את הנוכחים. אף אחד לא הצליח למצוא סימן לחומר או באיזה רגל באמת ניתנה הזריקה.

השוק הנקי עבר עכשיו את ה'ניתוח' של הרב גלבר, מגדולי המומחים בתחום ובעל ותק של עשרים שנה, כשהוא פותח לאט לאט את השכבות השונות, מוציא כל גיד בנפרד (רובם מגיעים בזוגות) ומראה את שלמותו, תוך כדי משיכת הגיד בחוזקה. הכח היה נקי לחלוטין ללא שמץ של כתם.

ועכשיו בא ההסבר: "מדובר בחיסון שאחד המרכיבים המרכזיים שבו (70%) הוא שמן מינרלי, לצד חומר החיסון עצמו המורכב מחיידק מומת, וגם אמולטור (חומר מתחלב) שתפקידו לקשר בין השמן והחיסון. החיסון נשמר בקירור כי האמולטור דורש קירור, אך במקביל השמן הופך מנוזל למוצק.

"חום הגוף של אפרוח הוא 41 מעלות צלסיוס. החום בלולים הוא 28 מעלות, ואילו החיסון שנשמר בקירור הוא בין 4 ל-7 מעלות. לקראת הזרקה החומר לעופות יש לחמם אותו, על פי ההוראות, ל-35 מעלות. זה לא רק כדי שהשמן יהיה נוזל, אלא משום שחיסון קר מידי מהווה שוק תרמי לאפרוח העדין, ולא אחד מהם מת בעקבות החיסון הקר באופן מיד.

"לא בכל לול יש את המכשור המתאים לחימום החיסון. אי אפשר כמובן לחמם אותו במיקרוגל

ירושלמים, השתלות שיניים

סמל

טופ סמייל

מרפאה מתקדמת להשתלות שיניים

בטופ סמייל תכירו את
כל שיטות הטיפול,
תפגשו בצוות מקצועי
מיומן ומסור, תגלו את
הטכנולוגיות המתקדמות
ביותר בתחום, תרגישו
ששירות זו מילת המפתח
ותצאו עם חיוך גדול:

עד 60% תשלומים ללא ריבית

בדיקה וצילום פנורמי ללא עלות, בהתאם לצורך רפואי

02-572-3000

רח' אלעזר המודעי 18 ירושלים

בכל עוף. כאן יש גיד עבה מעט אך זה לא קשור לחיסון. כך הוא בטבעו. גיד שהוא עבה בתחילתו בדרך כלל זה סימן שהוא קרוע והעוף טרף. כאן יש גיד דק – וגם הוא כך מתחילת ברייתו. וכאן יש שני גידים שמסתיימים בארכובה עצמה ומחוברים אליה, ואינם יורדים עד למטה. רק ארבעה עשר גידים יורדים עד לרגל התחתונה, וכך הלאה.

ארגו נוסף מובא אל השולחן. עד כה נבדקו עופות לפני מליחתם, והם כאמור נמצאו בסדר גמור, למרות שהיה עליהם את חומר החיסון. בארגו השני נמצאים עופות לאחר מליחתן. כמעשהו בראשונה, הרב גלבר מנתח את רגל העוף ומפרק את צומת הגידים. כאן כבר נראית תמונה שונה לחלוטין. הגידים כבר חתוכים, כי בשלב זה כבר נחתכה הרגל התחתונה מהעוף, אבל הקצוות לא נראים טוב, חלקם מסולסלים, יש 'זיגזגים' בחתך ועוד, דברים העשויים להראות על קריעה מחיים, דבר המטריף את העוף – בדיוק כטענת הרב יברוב.

"הנה, זה ההבדל. תהליך המליחה משנה את צורת הגידים, ויכול לגרום לעוף להיראות טרף. אבל האמת היא שהוא בסדר גמור, רק המליחה שינתה את המראה שלו בצורה דרסטית."

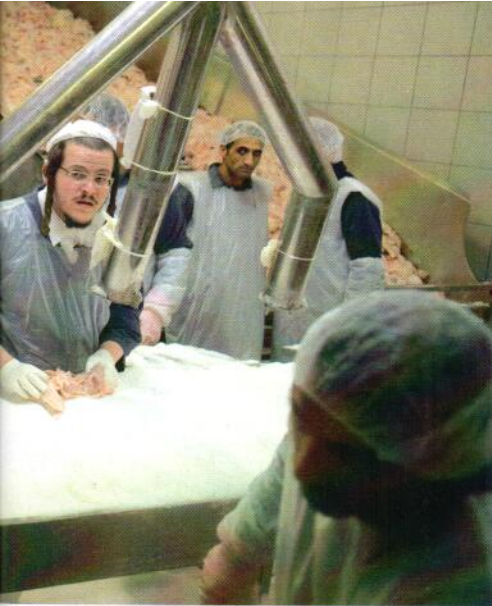
הראב"ד מקשיב בעניין רב אך בפנים קפואות – ואינו אומר מילה. רבני המשחטה, הרב באייער והרב בלוי, כמו גם הרב גלבר – ממתינים. לאחר דקה ארוכה הראב"ד פותח את החוברת שהביא איתו, בה מרוכזים כל דברי הרב יברוב, עובר עליה שוב ואז אומר: "הכול אכן למהדרין. אבל האם ניתן למצוא פתרון לנושא ההזרקות בשוק?"

הרב גלבר משיב: "בעקבות הסערה שפרצה, הנחינו את המשקים שאיתם אנו עובדים להזריק את החיסון רק לאחר חימום כפי שצריך. הבהרנו באופן ברור כי עופות שיגיעו אל המשחטה ולא חוסנו כפי שהורנו – יוחזרו אל המשקים. אנחנו מאמינים שסמוך לחג הפסח כל העופות שיגיעו אלינו יהיו ללא כל בעיה בנושא החיסונים."

הראב"ד נראה מרוצה מן הדברים. וכך הוא ענה לנו בפירוש. ואז אנחנו פונים לסיוור בתוך המשחטה. בקפדנות רבה עובר הראב"ד בין קווי הבדקים, מבקש הסבר לשיטת המיון של העופות, אשר נבדקים על ידי שלושים ושניים בודקים בו זמנית, ומתעכב דקות ארוכות ליד הבדק שאליו מגיעים העופות עם כתמי החיסון. לאחר הסבר ארוך מפי רבני המשחטה על אודות הבדיקה הקפדנית, מבקש הגר"מ שטרנבוך להבין פרט אחד וחשוב. "אדם אחד אמר לבדוק את כל העופות הללו? שאל את מלוויי כאשר מול עיניו מתגבהת ערימת העופות הבעייתיים.

הרב באייער והרב בלוי משיבים, כי יש עוד בודקים שיצאו ככל הנראה להפסקה. פניו של הראב"ד לא נראו נוחות מהתשובה שקיבל, והסיוור המשיך. לפני היציאה מהמשחטה אנחנו פונים אל הראב"ד ומנצלים הזדמנות לשאול: מהומה על לא מאומה?

"הדברים שנאמרו כביכול מהמשחטה, שכאן יוצאים עופות שיש עליהם 'שאלה', קל וחומר טריפה של ממש, הם הוצאת לעז כפשוטה. עלילת דברים,"

הבטחה לנו עוף לשבת. אברכי 'תולדות אהרן' העובדים במשחטה

עין פקוחה. הראב"ד בסידור במשחטת העופות

לדון בזה, אחר שרבענו הרמ"א סגר בפנינו הדרך ופסק כי כל חשש כל דהוא בצומת הגידין הוא טריפה. מי יבוא אחר המלך לומר שהוא כן בקי בזה?

"בתחילה כאשר זה התנהל בינינו, בקשתי שיהיה נוכח בדיון רב שלישי, נייטרלי, הגאון הרב הרשל שרייבר מבאיאן, שיהיה זה שיראה את טענות הצדדים ויכריע (למרות שהוא פסק, כידוע, נגד כשרות העופות). הפגישה אמורה היה להתקיים בביתו. סמכתי על דעתו, כי הוא תלמיד חכם גדול ובקי וסמכתי שיוציא דין אמת. שעתיים לפני מועד המפגש - הוא אמר שאינו מוכן שזה יתקיים בביתו. שאלו אותי האם אני מוכן שזה יתקיים בבית של הרב יברוב, והשבתי בחיוב. נפרדנו בידדות רבה אך הסיכום שהיה לנו בנושא - הופר, ולא על ידי או על ידי ה'עדה החרדית'."

הרב גלבר מתנסח בעדינות רבה, ככל הנהגתו, וניכר שהוא נזהר בלשונו, ולמרות שלדבריו מדובר בראיון ראשון בחייו - הוא מתנסח ברהיטות ובהירות רבה.

■ **מנקודת המבט שלך, העובדות הפשוטות הן שהחמרתם את ההוראות לגבי מתן החיסונים ומעתה הם יהיו חייבים להיות מחוממים היטב לפני ההזרקה? גם את מקום ההזרקה, אומרים, ששינייתם?**

"את מקום ההזרקה לא שינינו. אכן הורינו להחמיר בנושא חימום החיסון ויש הוראות ברורות שחודדו בנושא. לפני שנמשיך, תרשה לי לציין לך כמה עובדות, שגם מגובות במסמכים. לפני שש שנים, ושוב לפני שנתיים, הגיעו רבני המשחטה ונציגי השוחטים אל ראשי בד"צ ה'עדה החרדית' במטרה לקיים דיון בנושא זריקות החיסון הניתנות לעופות. כל הטענות אשר נשמעות כיום ועוד כמה נוספות הועלו כבר אז על ידי ה'עדה החרדית' עצמה. התקיים בירור יסודי, ראשי הבד"צ ביקרו במדגרות ובולולים, קיבלו סיור רחב בכל התהליך, ובעקבותיו הורו לנו כיצד לנהוג. וכך אנו עושים עד היום.

"לצד זאת, כתוב 'מכל מלמדי השכלתי'. ראשי הבד"צ, כאמור, החמירו את ההוראותיהם בנושא החיסונים, כדי למנוע כל אפשרות לבעיה.

"באופן כללי, משחטת 'גלאט עוף' שתחת כשרות בד"צ ה'עדה החרדית' ידועה כמשחטה פתוחה. כל המבקש ללמוד את נושאי הקמת משחטות,

הראב"ד מקשיב בעניין רב אך בפנים קפואות - ואינו אומר מילה. רבני המשחטה, הרב באייער והרב גלבר, כמו גם הרב גלבר - ממתנינים. לאחר דקה ארוכה הראב"ד פותח את החוברת שהביא איתו, בה מרוכזים כל דברי הרב יברוב, עובר עליה שוב ואז אומר: "הכול אכן למהדרין. אבל האם ניתן למצוא פתרון לנושא ההזרקות בשוק?"

הנראית לעין שיש למעלה מ-20 אחוז טריפות וגם לאחר שהוסיפו משגיח נמצאו הטריפות הנ"ל, וזו ההוכחה שאותו חומר שנמצא על הרגל הוא לקוהא שגורם טריפות בגידים."

יש כאן גרסאות סותרות, אנו אומרים לרב גלבר. הוא חושב רגע ואז אומר כי הוא יגיד לי את הגרסה שלו. "אינני מעוניין להתווכח או להתנגח עם איש", הוא מבהיר.

■ **לפני הבהרת הדברים מה מהות המחלוקת?** "הטענה שלו היא שכתוצאה מהחיסון מתפתחת דלקת שמביאה לריקבון, וזה גורם לטריפה. אני אמרתי שאין דלקת בגלל החיסון ואין כל סיבה להטריף את העופות. הוא טען שאין לנו עוד מה

משיב הגר"מ שטרנבוך ופונה לצאת אל סדר יומו העמוס שממתין לו כראב"ד, כראש ישיבה וכאחד מגדולי פוסקי ההלכה ששאלות מועברות אליו מהעולם כולו.

מלחמת גרסאות

■ **המשמעות של התשובה הזו היא, שיש יותר ממשוה בדברים של הגר"נ יברוב, אנו אומרים להרב יוסף גלבר שעומד בסמוך.**

"הגר"נ יברוב הוא מורי ורבי. אני למדתי ולומד את ספריו 'דברי הסופרים' והם שגורים על לשוני. כאשר נפגשנו לפני כחודש לדון בנושא העופות, אף ציטטתי באוזניו פסיקות מספרו והוא נהנה". ככל שזה היה תלוי בהרב גלבר, פליטת הפה שלו לא היתה מבטלה לשיחה וראיון. אלא שחזקה עליו בקשת ראשי 'ועד הכשרות' ו'ועד השחיטה' בבד"צ ה'עדה החרדית' - וכך התישבנו לשיחה.

■ **התלמיד שוחט כנגד הוראות מורו ורבו?**

"חס וחלילה", הוא משיב מיד. "נפגשנו לפני כחודש בביתו. הבאתי איתי שני ארגזי עופות שאותם פתחתי על שולחני. בדקנו כל אחד מן העופות. לא נמצא באף אחד מהם אפילו סרך של שאלה. ועם זאת הוא אמר, שעשרה תלמידי חכמים ראו בעיניהם את הטריפות ומוכנים לבוא להעיד. אמרתי לו שאדבר, אני אשמח לפגוש בהם ולהבין על מה הם מדברים. נפרדנו מתוך ידידות כאשר הסיכום הוא שאפגוש אותם ואבין על מה מדובר. לצערי, הסיכום הופר. אין לי מושג מי הם אותם תלמידי חכמים ובוודאי שאין לי מושג על מה מדובר."

להגר"נ יברוב גרסה שונה. במכתב שפרסם, נכתב: "המשגיח במשחטה אמר שבדק ולא מצא טריפות, ואמרתי שעשרה תלמידי חכמים ראו בעיניהם את הטריפות ומוכנים לבוא להעיד וסירבו בתוקף שאני אביא את העדים, ורק לאחר הפצרות הסכימו שאשב עם אחד מרבני 'ועד השחיטה' ונברר הדבר, ואחרי כמה דקות כבר הדפיסו מודעות שהעופות כשרים בלי פקוק."

ועוד במכתב: "הבד"ץ לא הזמין אותי לדיון וחשבו לדון בעצמם, רק אני הצעתי להגאון רבי משה שטרנבוך והוא השתדל שייסכימו שאני אבוא לדיון.

"כל הכחשות והעלמות עין לא יועילו מול האמת

ועם האמירה ההחלטית הזו הוא עוזב את החדר, והולך להמשיך במלאכת הפיקוח.